

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Stanowisko
Zarządu Związku Powiatów Polskich
w sprawie wzmocnienia potencjału inwestycyjnego jednostek
samorządu terytorialnego

13 maja 2021 roku

Inwestycje podejmowane przez samorządy powiatowe są podstawowym czynnikiem rozbudowy lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej. Z tych właśnie względów wielkość inwestycji traktowana jest jako ważny wskaźnik rozwoju i kondycji finansowej samorządów.

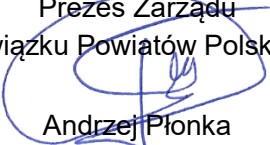
Inwestowanie jest jednak możliwe dopiero po pokryciu koniecznych wydatków bieżących. Natomiast ostatnie kilkanaście miesięcy postawiło powiaty przed ogromnym wyzwaniem w tym zakresie. Z jednej strony spadek w roku 2020 wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), czyli w przypadku powiatów jedyne, znaczącego źródła finansowania zadań publicznych, w szczególności inwestycyjnych. Z drugiej strony nieoczekiwane wydatki związane z pandemią COVID-19. Dodatkowo ubiegłoroczne zmiany podatkowe, w znaczący sposób uszczupliły dochody własne samorządów, nie przewidując jednocześnie żadnej rekompensaty z tego tytułu. Nie bez znaczenia pozostaje także wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę czy też podwyżki w oświacie.

Wszystkie wyżej opisane elementy spowodowały w budżetach samorządów powiatowych wyrwę, której zasypanie wymusiło zmianę planów inwestycyjnych, przesunięcie terminów planowanych inwestycji, a w niektórych przypadkach nawet rezygnację z ich realizacji.

Jednakże nie można ograniczać inwestycji, które są potrzebne zarówno mieszkańcom jak i gospodarce. A ponieważ potrzeby są ogromne, uważamy, że w budżecie państwa powinna zostać wygospodarowana kolejna transza środków, stanowiąca wsparcie w realizacji inwestycji lokalnych. Takie rozwiązanie jest niezbędne, ponieważ skutki opisanych na wstępie zdarzeń i zmian będą odczuwalne w perspektywie kolejnych kilku, a może nawet kilkunastu lat.

13 mld złotych, które zostały rozdysponowane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, okazało się wartościowym wsparciem dla inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jednakże w przypadku utrzymania tej formy pomocy, postulujemy o wprowadzenie zmian w dotychczasowych zasadach podziału środków. Po pierwsze należy zdefiniować przejrzyste i obiektywne kryteria tego podziału, uwzględniające dotychczasowy poziom inwestycyjny danej jednostki samorządu terytorialnego. W sytuacji utrzymania trybu konkursowego, procedura aplikacji i praca Komisji do spraw Wsparcia Jednostek Samorządu Terytorialnego, która oceniała wnioski i rekomendowała Prezesowi Rady Ministrów co do wysokości wsparcia dla poszczególnych wnioskodawców, powinny być w pełni transparentne. Po drugie w proces tworzenia kryteriów naboru, a także w samą procedurę dysponowania środkami powinni zostać włączeni przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego. Warto w tym zakresie skorzystać z aktualnie obowiązujących rozwiązań, w myśl których Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego bierze udział w opiniowaniu podziału środków z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej czy rezerwy drogowej.

Zdecydowanie jednak należy podkreślić, że w perspektywie długofalowej niewątpliwie konieczne jest dążenie do zwiększenia własnego potencjału finansowego jednostek samorządu terytorialnego, ponieważ dalsze uszczuplanie dochodów samorządów spowoduje spadek jakości życia mieszkańców.

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka